

Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteiskokous

Aika: 22.10.2019 klo 12.30-14.08

Paikka: Vantaan kaupungintalo, valtuustosali, Asematie 7, 01300 Vantaa

Osallistujat / Vantaa:

Vanhusneuvoston jäsenet: Jussi Särkelä (puheenjohtaja), Raimo Huvila (varapuheenjohtaja) Eija Savela, Paula Hakanen, Varpu Peltonen, Håkan Sandell, Heimo Liimatainen, Juha Suomela, Pirkko Toivonen, Reijo Söderberg

Vanhusneuvoston eläkeläisjärjestöedustajat: Irma Sihvonen, Ari Martinaho, Taisto Mäntynen, Leila Nuotio, Anneli Karhunen

Kaupungin toimialojen edustajat: Jenna Hirvonen (sihteeri), Petteri Hankivuo, Marjo Nurminen

Osallistujat / Helsinki: Laura Varjokari, Veijo Lehto, Lala Sjöblom, Marja Ruotsalainen, Markus Löfström, Olli Salin, Lena Lindberg, Pirjo-Liisa Kangasniemi, Outi Paulig

Osallistujat / Espoo: Marja-Liisa Lahtinen, Kerttu Perttilä, Pentti Walkama, Matti Passinen, Anu Helle, Lasse Hoffman, Gustav Båsk, Maria Guzenina, Maria Rysti

Osallistujat / Kauniainen: Peter Forsström, Marianne Ekholm

Asiantuntijat: Mari Flink, osastonjohtaja, asiakkuus ja myynti, Helsingin seudun liikenne HSL, kohta 2

Muistio

1. Kokouksen avaus ja ajankohtaiset kuulumiset pääkaupunkiseudun vanhusneuvostoista

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kokouksen osallistujat tervetulleiksi. Aloitettiin neuvostojen ajankohtaisilla kuulumisilla:

Espoo: vanhusneuvoston kokoonpanossa on tullut pieniä muutoksia, tälle toimintakaudelle on saatu kaksi uutta varsinaista jäsentä. Espoossa on kunnostauduttu etenkin vaikuttamistoimielimenä olemisena, ovat antaneet jo n. 20 lausuntoa tänä vuonna,

pääsääntöisesti sosiaali- ja terveyslautakunnassa päätettäviin asioihin. Sosiaali- ja terveyslautakunnassa asia meni keväällä pöydälle, kun oli huomautettu, että neuvoston lausunto puuttuu, eli vanhusneuvosto otetaan vakavasti. Neuvoston jäseniä on mukana useissa toimikunnissa ja kehittämishankkeissa. Järjestävät kerran vuodessa syksyisin juhlan, johon on kutsuttu kaikki espoolaiset seniorit.

Helsinki: lähettäneet 80 eläkeläisjärjestölle kyselyn, tarkoituksena on tiivistää yhteistyötä järjestöihin. Agendalla myös lautakuntien tapaamiset, tavoitteena on, että tapaisivat toimikauden aikana ainakin kerran kaikki lautakunnat. Kokouksissa on ollut esillä mm. maahanmuuttajataustaiset ja vieraskieliset seniorit. Stadin ikäohjelma on saatu taas voimaan, sen kanssa tehty paljon töitä. Digiopastusta tulossa ja lähipalveluista on oltu huolissaan. Lausuntopyyntöjä ei ole tällä hetkellä yhtään, mutta ovat antaneet kaupungintarkastajille vastauksen palveluiden riittävyyden seurannasta, että tällä hetkellä ei toimita ihan lainmukaisesti.

Kauniainen: uusi kokoonpano, hiljattain valittu uusi puheenjohtaja. Joka toinen kerta puheenjohtaja suomenkielisistä ja joka toinen kerta ruotsinkielisistä eläkeläisjärjestöistä. Nykyisellä kokoonpanolla ehditty pitää vasta yksi kokous. Kaupungin valiokunnat aktiivisesti mukana vanhusneuvostossa, edustajat neuvoston kokouksissa. Ovat järjestämässä ikäautoilijoiden kuntokurssia, toukokuussa oli järjestetty ensimmäinen, joka oli ollut todella suosittu. Ovat tehneet aloitteen siitä, että yli 70-vuotiaille järjestettäisiin terveystarkastus ja säännöllinen vastaanotto terveyskeskuksissa. Eivät ole saaneet vastausta, mutta tiedon mukaan asia on menossa valiokunnan käsittelyyn.

Vantaa: toimintasääntö muuttui vaalikauden alussa, nyt neuvostoon valitaan jäseniä samassa suhteessa kuin valtuustoon, jotta myös ne, joilla ei ole omia eläkeläisjärjestöjä pääsevät mukaan. Lisäksi kokouksiin kutsutaan kuuden eläkeläisjärjestön edustajat sekä kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän asiantuntijaedustajat. Vantaalla on oltu tyytyväisiä toimintasääntöön, saatu uutta voimaa toiminnalle. Puolipäiväinen (50 % vammaisneuvostolla) koordinaattori/sihtööri on myös iso askel eteenpäin. Asennemuutostyötä tehty, tänään palkitaan ensimmäinen Vuoden vantaalainen vanhusteko, myönteisellä esimerkillä esillä. Kaupungin ajankohtaiset asiat -vakiokohta kokouksissa uutena.

Opeteltu lausuntojen tekemistä, toisaalta ei ole ollut aina tarvetta antaa lausuntoa, jos asiat on valmisteltu jo tarpeeksi hyvin, vanhusneuvostolle on kuitenkin käyty esittelemässä etenkin sote-lautakunnan asioita hyvin ja annettu mahdollisuus kommentoida niitä. On ihmetelty, miksei vanhusneuvostolta ole pyydetty lausuntoa kaupungin talousarviosta. Kokouksissa ollut erilaisia teemoja, käsitellään vaikeitakin aiheita, kuten esimerkiksi saattohoitoa ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asioita. Tullut esille, että kun tulee uusi sote, paikallisten kuntakohtaisten vanhusneuvostojen, jotka ovat oppineet käsittelemään sote-asioita, pitäisi osata jatkossa käsitellä esim. arkkitehtuuriasioita.

Yhteinen keskustelu:

Keskustelua siitä, miten vanhuspalvelulain 5 §:n edellyttämää suunnitelmaa ikääntyneen väestön tukemiseksi on kaupungeissa käsitelty, ja miten valtuustot käsittelevät sitä. Espoossa Täyttää elämää -suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi neljälle vuodelle.

Vanhusneuvosto oli mukana. Riittävydestä ja rahoituksesta, tehdään joka vuosi raportti, vanhusneuvosto käy sitä tarkasti läpi.

Kauniaisissa suunnitelma on työn alla, vaiheessa. Kynnys päätöksenteon ja vanhusneuvoston välillä niin matala, että tulee joka tapauksessa sinne tiedoksi, ja neuvostoa pyydetään työpajoihin ja muihin valmisteluihin.

Helsingissä suunnitelma on hyväksytty 19.6.2019 osana kaupungin hyvinvontisuunnitelmaa. Vanhusneuvosto ei ole täysin tyytyväinen sisältöön. Konkreettisia toimenpiteitä kaivataan, mutta kaupungin puolella on tämä nyt tiedostettu.

Vantaalla ajatellaan, että kaikki kunnan asiat kuuluvat vanhusneuvostolle. Viime vuonna annettiin lausunto talousarviosta, jossa sosiaali- ja terveystalouden osuus oli ehkä kuudes- tai seitsemäsosa, paljon myös kaikkea muuta. Sosiaali- ja terveydenhuollon raportit tulevat automaattisesti vanhusneuvostolle, kaupungin edustajat esittelevät.

2. Yhteinen kannanotto HSL:n seniorialennuksen aikarajoituksen poistamiseksi

Osastonjohtaja Mari Flink HSL:ltä kertoi aluksi erilaisista alennuksista, joita on olemassa (*esitysdiat muistion lopussa liitteenä*). Flink kertoi, että 70 vuotta täyttäneille tarkoitettu alennettu (50 %) kerta- ja lisävyöhykelippu klo 9-14 välillä löytyy sekä matkakortilta että myös HSL-sovelluksesta. Sovelluksella lippua ostaessa täytyy ensimmäisellä kerralla tehdä vahva tunnistautuminen, matkakortti täytyy käydä päivittämässä palvelupisteessä. Matkakorttikannassa on 147 000 yli 65-vuotiasta, ja 70+ päivälippuoikeuden päivittäneitä on n. 60 000 (melkein 70 % niistä yli 70-vuotiaista, joilla on matkakortti).

Päivälipun (70+) käyttö: lipputuote tullut vasta huhtikuun lopussa, mutta ovat arvioineet, että niitä ostetaan vuositasolla 2,5 miljoonalla eurolla, mikä sisältää noin 2,5 miljoonaa euroa lisätukea (ilman alennusta n. 5 milj. myynti). Karkea arvio: muita lippuja/muina aikoina ostavat päiväalennukseen oikeutetuista ehkä n. 5 miljoonalla eurolla -> arvio, että lisätuen tarve olisi n. 5 miljoonaa (nyt 2,5milj.)

Flink esitteli myös 70+-päivälipun laskettuja vaikutuksia eri ikäryhmillä (dia 8) ja totesi, että taloudellinen on merkitys koko ajan suurempi, kun 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa. Hän totesi myös, että joukkoliikenteen käyttö vähenee, mitä vanhemmaksi tullaan, mutta että on silti tärkeää saada seniorit käyttämään joukkoliikennettä. Jos päiväalennuslippu poistuisi, kustannusvaikutus olisi huomattavasti pienempi. Flink kertoi, että kausilipun käyttö

iäkkäämmässä ryhmässä on vielä pientä, mutta jatkossa varmasti luvut ovat suurempia. Lisäksi hän esitteli erilaisia laskelmia eri alennuslippuvaihtoehdoista ja niiden lipputuloista (diat 9-11).

Flink kertoi, että HSL:ssä ei ole tarkoituksena tehdä suuria muutoksia lippu- tai alennustuotteisiin lähiaikoina, mutta ovat tekemässä selvitystä rollaattorin kanssa lipputta matkustamisesta. Tarkoituksena on tehdä turvallisuus selvitys siitä, millaisia onnettomuustilanteita on ollut sekä vertailla käytäntöjä muista Euroopan kaupungeista, jonka jälkeen laaditaan ehdotus.

Kysymyksiä esityksestä:

- Lisätulot alennuksen laajentamisesta, millä asiakasmäärällä on laskettu?
=> Huomioidaan aina hintajousto, mutta perustuu eri ryhmien asiakasmääriin.
- Tarkennus laskelmaan: miten paljon matkustajat lisääntyneet klo 9-14 välillä, ja miten paljon iäkkäämmät ihmiset matkustavat myös illalla?
=> Matkustajatilastoista valitettavasti ei ole vielä lukuja klo 9-14 välillä tapahtuvasta matkustamisesta, vuoden loppuun mennessä pitäisi tulla tarkempia tietoja.
=> Lukumääräisesti aika saman verran alennusoikeuteen oikeutetut tekevät myös illalla matkoja.
- Huomio myös siihen, että kausilippu on vaihtoehto, joka saa ihmisen luopumaan omalla autolla ajamisesta. Yksityisautoilijoita nimenomaan iäkkäämmissä ryhmissä. Myös kausilipulle olisi hyvä saada alennus
=> Kertalipun ja kausilipun suhde 21-24. Kertalippualennuksen laajentaminen koko vuorokaudelle, suhde kasvaisi yli 40:een, ei kannustaisi käyttämään kausilippua.
- Mahdollisuus, että sekä päivälippu että kausilippu olisivat kaikkina aikoina 50 % yli 70-vuotiaille, onko laskettu vaikutusta?
=> 3,6-3,7 miljoonaa.

Esittelyn jälkeen keskusteltiin pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteisestä kannanotosta HSL:n seniorialennuksen aikarajoituksen poistamiseksi, ja otsikoksi valittiin ”Kokoaikainen seniorialennus olisi ilmastoteko”. Asialistan liitteenä ollut luonnos hyväksyttiin yhteiseksi kannanotoksi ja se päätettiin lähettää HSL:n hallitukselle sekä kaupunginhallituksille (*hyväksytty kannanotto muistion liitteenä*). Vantaalla kuntalaispalveluiden tiedottaja lähettää kannanoton medialle. Todettiin, että Keski-Uudenmaan vanhusneuvostot voivat liittyä pääkaupunkiseudun neuvostojen kannanottoon jälkikäteen tai lähettää HSL:lle oman kannanottonsa.

Liitteet:

- LIITE 1 Kokoaikainen seniorialennus olisi ilmastoteko - Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kannanotto 22.10.2019
- LIITE 2 Seniorialennukset -esitysdiat, Mari Flink / HSL

3. Muita esille tulevia asioita

- Kuusikko-kuntien tapaaminen, kysytty Tampereelta ja olivat suostuvaisia järjestämään ensi vuonna. *[siht. lis.: kokouksen jälkeen tullut ennakkokutsu Kuusikko-kuntien tapaamiseen Tampereelle keväällä 2020]*
- Marraskuussa (13.11.) maakunnallinen vanhusneuvostojen tapaaminen Espoon järjestämänä, ohjelma tulossa lähipäivinä.
- Uudenmaan liitto järjesti 7.10. työpajan digiasioista ja -neuvonnasta. Keskustelun lopputulemana, että digiasia pitäisi ottaa yhteiseksi teemaksi ruodittavaksi.
- Espoo kutsuu ensi vuonna PKS-neuvostot tai laajentuneen foorumin.
- Sote-uudistus, maakunnalliset asiat, miten vaikuttaa tulevaisuudessa? Keskustelua siitä, voisiko maakunta toimia kuntien vanhusneuvostojen koordinaattorina, jolloin keskustelupohja olisi laajempi. Seuranta- ja arviointiasiat, poliittisen päätöksenteon seuranta, miten vaikuttavat ikäihmisiin.
- Millainen on ikäystävällinen kunta, mitä asioita pitää ottaa huomioon? => asuminen, esteettömyys, liikenne, liikkuminen, tiedonvälitys, digiasiat, viestintä, miten vanhuksat saavat tietoa siinä muodossa, että ymmärtävät. Koulutus, kulttuuri, koko osallisuuden kenttä, turvallisuus, köyhyys, suvaitsevaisuus (ikäihmisiä kohtaan) yksinäisyyden vähentäminen. Pks-vanhusneuvostot voisivat yhdessä miettiä tätä aihetta jatkossa.
- Ikäystävällisen kunnannäkökulmasta vertailukohtat voisivat olla vammaisneuvoston puolella => vammaisneuvostot yhteistyöhön mukaan?
- Tarvitaan lisää tutkimustoimintaa, jossa otetaan huomioon asumisympäristöön ja terveyttä edistävään toimintaan liittyvä tutkimus

4. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia päätti kokouksen kello 14.08, sekä toivotti osallistujat tervetulleiksi kokouksen jälkeen alkavaan Vantaan vanhusneuvoston 20-vuotisjuhlaseminaariin.

LIITE 1: Kokoaikainen seniorialennus olisi ilmastoteko - Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kannanotto 22.10.2019

HSL:n hallitus
Kaupunginhallitukset

KOKOAIKAINEN SENIORIALENNUS OLISI ILMASTOTEKO

Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteeseen saatiin keväällä vaatimaton seniorialennus. 70 vuotta täyttäneet pääkaupunkiseudun asukkaat saavat 50% alennuksen klo 9.00-14.00 välisenä aikana. Alennuksen saa vain kertalipun hinnasta, siis kalleimmasta lippumuodosta.

Seniorialennus tulee laajentaa kokoaikaiseksi. Aikaraja on tarpeeton ja lisää byrokratiaa. Eläkeläiset, kuten kaikki muutkin, välttävät ruuhka-aikoja aina kun se on mahdollista. On kuitenkin paljon liikkumistarpeita, joiden ajankohtaa ei voi valita itse: esimerkiksi lastenlasten hoito, päivähoitoikäisten saattaminen, vapaaehtoistoiminta ja yhteiskunnallinen osallistuminen. Eläkeläiset eivät ole vain palvelujen käyttäjiä ja kustannusten aiheuttajia, vaan he osaltaan pitävät yhteiskunnan pyöriä pyörimässä. Lisäksi monet harrastukset osuvat ajankohdan 9.00-14.00 ulkopuolelle. Terveystietokäytien ajankohtaa ei yleensä voi itse valita.

Tutkimukset todistavat laajasti, että aktiivinen elämäntapa edistää terveyttä. Eläkeikäisten lisääntyvä aktiivisuus myöhentäisi hoivapalvelujen tarvetta ja säästäisi sosiaali- ja terveystienoja.

Ilmastonmuutoksen torjunta ja kestävä liikennepolitiikka edellyttävät yksityisautoilun vähentämistä. Pääkaupunkiseudun n. 200 000 eläkeikäisestä moni omistaa henkilöauton ja käyttää sitä, tarvittaessa myös ruuhka-aikoina. Kokoaikainen seniorialennus saisi monet heistä valitsemaan julkisen liikenteen. Tämä vähentäisi henkilöautojen ja -autoilijoiden määrää iäkkäämmästä päästä. Ruuhkat vähenisivät, liikenneturvallisuus paranisi ja hiilidioksidipäästöt pienenisivät.

Vantaalla 22.10.2019

Espoon vanhusneuvosto
Puheenjohtaja Olli Männikkö

Helsingin vanhusneuvosto
Puheenjohtaja Laura Varjokari

Kauniaisten vanhusneuvosto
Puheenjohtaja Peter Forsström

Vantaan vanhusneuvosto
Puheenjohtaja Jussi Särkelä

LIITE 2: Seniorialennukset -esitysdiat, Mari Flink / HSL

Seniorialennukset

Mari Flink

Nykyalennukset HSL-senioreille

- Kelan maksamaa kansan- tai takuueläkettä saavat henkilöt
- Kelan maksamaa määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä saavat henkilöt
  - Alennus 50 prosenttia vastaavasta aikuisten lipun hinnasta henkilökohtaisella HSL-kortilla kausi- ja arvolipuista sekä lisävyöhykelipuista.
- 70 vuotta täyttäneet:
  - arvo- ja lisävyöhykelippu alennettuun hintaan klo 9–14 alkaville matkoille (-50 %) henkilökohtaisella HSL-kortilla sekä HSL-sovelluksella.
- Liikuntakykyä heikentävä vamma, - 50 %
  - Alaraajojen, selän tai selkäytimen vamma (haittaluokka 11)
  - Liikuntakykyä haittaava hengitys- tai verenkiertoelinten sairaus
  - Aivojen vamma tai kehitysvammaisuus
- ¹ • Muu liikuntaesteisyys

23.10.2019

Maksuttomuuteen oikeutetut

- Sokeat
- Sotarintamaveteraanit
- Sotainvalidit
- Pyörätuolia käyttävät

1

23.10.2019

Seniorien määrä HSL-alueella

<u>Asukkaita</u>	70v-90v	65v-90v
Espoo	27 801	35 484
Helsinki	74 258	93 366
Kauniainen	1 538	1 820
Kerava	4 524	5 833
Kirkkonummi	4 083	5 392
Sipoo	2 437	3 069
Siuntio	722	953
Vantaa	23 170	29 775
Tuusula	4 381	5 684
YHT	142 914	181 376

Lähde: Tilastokeskus 31.12.2018

1

23.10.2019

Kansaneläkkeen ja takuueläkkeen saajat

Eläkealennukseen oikeutetut 70+ vuotiaat

	Kansaneläke	Takuueläke	YHT
Espoo	5 198	766	5 964
Helsinki	16 589	2 604	19 193
Kauniainen	281	40	321
Kerava	969	95	1 064
Kirkkonummi	995	102	1 097
Sipoo	725	64	789
Siuntio	241	18	259
Vantaa	4 981	761	5 742
Tuusula	1 090	72	1 162
YHT	31 069	4 522	35 591

Eläkealennukseen oikeutetut 65+ vuotiaat

	Kansaneläke	Takuueläke	YHT
Espoo	7 377	1 144	8 521
Helsinki	23 491	4 017	27 508
Kauniainen	349	50	399
Kerava	1 400	152	1 552
Kirkkonummi	1 439	141	1 580
Sipoo	942	90	1 032
Siuntio	316	23	339
Vantaa	7 189	1 195	8 384
Tuusula	1 533	123	1 656
YHT	44 036	6 935	50 971

Lähde: Tilastokeskus

1

23.10.2019

HSL-järjestelmässä matkakortteja

	+70v	65v-69v	+65v	Eläkealennus +70v	Eläkealennus 65v-69v	Eläkealennus +65v	+70v alennusoikeuden päivittäneet	+70v päivittämättä jättäneet	+70v osuus oikeutetuista
Espoo	19 724	8 610	28 334	2 958	1 182	4 140	13 060	3 706	78 %
Helsinki	62 517	24 740	87 257	10 359	4 205	14 564	33 620	18 538	64 %
Kauniainen	985	254	1 239	150	28	178	726	109	87 %
Kerava	1 929	1 081	3 010	454	130	584	1 016	459	69 %
Kirkkonummi	1 403	855	2 258	200	94	294	797	406	66 %
Sipoo	605	313	918	46	32	78	387	172	69 %
Siuntio	132	83	215	15	8	23	67	50	57 %
Vantaa	14 842	7 239	22 081	2 506	1 056	3 562	9 624	2 712	78 %
Tuusula	1 034	664	1 698	77	42	119	672	285	70 %
YHT	103 171	43 839	147 010	16 765	6 777	23 542	59 969	26 437	69 %
	<i>Kaikki kortin haltijat</i>			<i>Kansaneläke/takuueläkealennusta saavat</i>			<i>+70v alennuksen käyttäjät</i>		

1

23.10.2019

+70 päivälipun käyttö

- Ostetaan vuositasolla noin 2,5 miljoonalla eurolla päivälipulla
  - Sisältää noin 2,5 miljoonaa lisätukea
- Päivälennukseen oikeutetut ostavat muita kertalippuja noin 5 miljoonalla eurolla (karkea arvio)
- Jos aikarajoitusta ei olisi, lisätuen tarve olisi yhteensä n. 5 miljoonaa

1

23.10.2019

Päivälipun vaikutukset eri ikäryhmillä

- Nykytilanne: +70: 2,5 miljoonan euron lisätuki
- +68: 3,7 miljoonan euron lisätuki
- +65: arviolta noin 5,5 miljoonan euron lisätuki

- Jos ei aikarajoitusta: +70 noin 5 miljoonaa lisätuki
- Jos ei aikarajoitusta: +65 lisätuen tarve 10 miljoonaa euroa

- **Tämän ikäryhmän määrä kasvaa jatkuvasti**

1

23.10.2019

Seniorilippu +70: kausilippu -45%, ei päivälippua

Lähtötaso (sisältää 70+ päivälipun)	391 092 951
Arvolippualennusten poistamisen vaikutus +70	2 488 651
Kausilippualennus -45% +70	-1 149 932
YHT.	1 338 718
Kausilippu -45% Seniori +70	392 431 669

Lipputulot tällä vaihtoehdolla 392 431 669 euroa.

1

23.10.2019

Seniorilippu +68: kausilippu -45 %, ei päivälippua

Lähtötaso	391 092 951
Arvolippualennusten poistamisen vaikutus +68	2 488 649
Kausilippualennuksen -45% vaikutus +68	-1 434 489
YHT.	1 054 160
Kausilippu -45% Seniori +68	392 147 111

Lipputulot tällä vaihtoehdolla 392 147 111 euroa.

1

23.10.2019

Vertailu:

- Ei erillistä ikäalennusta: 393,5 miljoonaa euroa
- +70 päivälippu: 391,3 miljoonaa euroa
- +68 päivälippu: 389,9 miljoonaa euroa
- +70 kausilippu: 392,4 miljoonaa euroa
- +68 kausilippu: 392,1 miljoonaa euroa

1

23.10.2019

Rollaattorit

- Tehdään turvallisuusselvitys rollaattorimatkustamisesta:
  - Yhdellä liikennöitsijällä on ollut 1/2018 – 9/2019 22 sellaista henkilövahinkoa, jossa matkustajalla on ollut rollaattori. Eli vähän yli 1 rollaattorionnettomuus/kk.
  - Hiljattain sattuneita onnettomuuksia:
    - Matkustaja on kaatunut jarrutuksen tms. yhteydessä rollaattorin kanssa bussissa ja loukkaantunut (2 tapausta)
    - Matkustaja kaatunut bussissa rollaattorin kanssa ja menehtynyt myöhemmin kotonaan sairaalassa onnettomuuden johdosta tehtyjen toimenpiteiden jälkeen
    - Etuovea kohti pyrkinyt iäkäs matkustaja kaatunut (ilman rollaattoria) äkkijarrutuksen yhteydessä ja lyönyt pänsä. Menehtynyt myöhemmin.
- Iäkkäiden matkustajien seisominen käytävällä on riskitekijä varsinkin, jos mukana on rollaattori, jolloin matkustaja ei pidä kiinni kiinteästä tukitangosta tai tuolin selkänojasta vaan liikkuvasta rollaattorista, joka ei anna äkkijarrutuksen sattuessa juurikaan tukea.

1

23.10.2019

Rollaattoreiden turvallisuukselvitys

Tehtävät osa-alueet	10/2019	11/2019	12/2019	1/2020	2/2020	3/2020	4/2020
Turvallisuuden selvitys HSL-liikenteessä ja muilla kaupunkiseuduilla							
HSL-liikenteen onnettomuustilastot ja vakuutuskuvaukset							
Muiden kaupunkiseutujen turvallisuustilanne							
Määritelmät ja määräykset rollaattoreille ja matkustamiseen							
Yhteenveto ja tarvittaessa lisäselvitys asiakaskokemuksesta							
Kalustovaatimusten tarkistaminen							
Lainsäädännön minimivaatimukset ja parhaat käytännöt muualta							
Mahdollinen sidosryhmien osallistaminen							
Suosituksat ja muutokset HSL-liikenteelle							
Matkustajien ohjeistus ja lippuettuuksien tarkastelu							
Ohjeiden päivitystarpeiden selvittäminen							
Matkustajaohjeiden ja palveluohjeistuksen päivittäminen							
Lippuettuuksikäytännöt muilla kaupunkiseuduilla							
Lippuettuuksien vaikutusten arviointi							
Suositus HSL-liikenteen lippuettuuksiksi							
Yhteenvetodokumentin luovuttaminen TTS:ää varten							DL 30.4.